

คู่มือ

การเตรียมความพร้อม
สำหรับการจัดตั้งกลุ่มและการขอการรับรอง
GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้งแบบกลุ่ม

รายชื่อคณะทำงาน

คณะผู้จัดทำ

นางสาววิรัชณี โลหะชุมพล

นางสาวจีรจิต ดิศสนะ

นางสาวณัฐกานต์ นามมะกานา

นางสาวศิริรัตน์ ตันเจริญ

นางสาวชมภูษุช เสนทองแก้ว

นางสาวรัญชณา แซ่มหิรัญ

นางสาวกอบบุญ คำคงเกลี้ยง

นางสาวสุนิสา บุญราศรี

ออกแบบรูปเล่ม

นางสาววิรัชณี โลหะชุมพล

นางสาวศิริรัตน์ ตันเจริญ

ผลิตโดย

สำนักกำหนดมาตรฐาน

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕๐ พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทร ๐๒-๕๖๑๒๒๗๗ ต่อ ๑๔๑๐, ๑๔๒๐ www.acfs.go.th

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายรายละเอียด องค์ประกอบที่สำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดทำเอกสาร และการบริหารจัดการกลุ่ม รวมถึงกระบวนการตรวจรับรองที่เป็นไปตามข้อกำหนดของการรับรองฟาร์มมาตรฐาน GAPแบบกลุ่ม ให้แก่กลุ่มเกษตรกรสามารถนำระบบควบคุมคุณภาพภายในปรับใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อสร้างความยั่งยืนและเข้มแข็งในระบบการผลิตระดับฟาร์ม

องค์ประกอบที่จำเป็น

ในการจัดตั้งกลุ่ม

1. สมาชิก

2. การเลือกสรรผู้นำ
(คณะกรรมการ)

3. การกำหนดกฎเกณฑ์
ที่ชัดเจน

การปฏิบัติตามหน้าที่
ที่ได้รับมอบหมาย
และการจัดการเอกสาร

1. สมาชิก

ต้องเป็นเจ้าของหรือผู้ถือเอกสารสิทธิ์
ครอบครองพื้นที่การผลิต หรือเป็นผู้ได้รับ
มอบหมายจากเจ้าของหรือผู้ถือครองสิทธิ์
ให้ดำเนินการผลิตข้าวโพดเมล็ดแห้ง
หรือเป็นไปตามข้อกำหนดของหน่วย
รับรองสมัครใจขอรับการรับรอง GAP
แบบกลุ่ม และยินดีที่จะปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง
กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ขั้นตอนวิธีการ-
ปฏิบัติ คู่มือ เอกสารต่างๆ

2. การเลือกสรรผู้นำ (คณะกรรมการ)

เมื่อเกิดการรวมกลุ่มขึ้น ความเป็นอย่างหนึ่งในการดำเนินงาน
ของกลุ่ม คือ การบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่งหมายถึง การเลือกสรรผู้นำ
จากสมาชิกด้วยตนเอง เพื่อดำเนินการให้กลุ่มประสบความสำเร็จตาม
เป้าหมายที่ตั้งไว้ และอาจเรียกผู้นำในโครงสร้างการจัดการองค์กร
และบริหารงานว่า “คณะกรรมการ” ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มสามารถช่วยกัน

กำหนดหน้าที่ของโครงสร้าง
ของกลุ่มร่วมกันได้ โดยอาจ
กำหนดให้กลุ่มมีโครงสร้าง
รวมถึงบทบาทหน้าที่ และ
ความรับผิดชอบของแต่ละ
ตำแหน่ง ดังนี้

2. การเลือกสรรผู้นำ (คณะกรรมการ)

1) ประธานกลุ่ม

วางนโยบายและแผนการดำเนินงานของกลุ่ม ส่งเสริมสนับสนุน ให้สมาชิกของกลุ่มปฏิบัติตามนโยบาย แนวทาง หรือแผนปฏิบัติงานของกลุ่ม อนุมัติคู่มือการจัดการระบบควบคุมภายใน เอกสาร และแบบฟอร์มต่างๆ ของกลุ่มที่มีการประกาศใช้ภายในกลุ่ม

2) คณะผู้ตรวจประเมินแปลง

ทำหน้าที่ตรวจสอบแปลงและติดตามแก้ไขข้อบกพร่องของสมาชิกของกลุ่ม ว่าสอดคล้องตามข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวโพดเมล็ดดแข็ง ข้อกำหนดและกฎระเบียบต่าง ๆ ของกลุ่ม และแจ้งผลต่อคณะกรรมการรับรอง

3) คุณภาพภายใน

ทำการตรวจสอบระบบควบคุมภายใน ว่าสอดคล้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของระบบควบคุมภายใน (Internal Control System, ICS) และตามข้อกำหนดรวมถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ของกลุ่ม แจ้งผลการตรวจสอบระบบควบคุมคุณภาพภายใน ต่อคณะกรรมการรับรอง

2. การเลือกสรรผู้นำ (คณะกรรมการ)

คณะกรรมการรับรอง

พิจารณาผลการ
ตรวจสอบแปลงและลงมติ
ให้การรับรอง ร่วมตัดสินใจ
หรือลงโทษสมาชิก ตาม
เงื่อนไขที่กลุ่มกำหนดขึ้น
หลังการตรวจสอบแปลง
เสร็จสิ้น

4)

5)

เลขานุการ

สรุปรายงานผลการดำเนินงาน และผลการ
ประชุมต่างๆ จัดทำ จัดเก็บ รวมถึงเก็บรักษา
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มใน
การคัดเลือกคณะกรรมการ กลุ่มอาจกำหนด
คุณสมบัติของแต่ละตำแหน่งไว้เบื้องต้นเพื่อให้
สมาชิกของกลุ่มที่มีจิตอาสาสามารถเข้ามา
ดำเนินงานหรือบริหารงานได้ เช่น

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน
สินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทาง
การเกษตรที่ดีสำหรับข้าวโพดเมล็ดแห้ง
(มกษ. 4402-2553) ระบบควบคุมภายใน
หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกระบวนการ
รับรอง รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับ
ของกลุ่ม
- ชยันและทุ่มเท
- มีประสบการณ์ เทคนิคในการทำงาน
สามารถดัดแปลงการปฏิบัติได้อย่าง
เหมาะสม
- มีความน่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม
- อ่านออกเขียนได้

3. การกำหนดกฎเกณฑ์ ที่ชัดเจน

ในการจัดตั้งกลุ่ม หรือการดำเนินงานในรูปแบบ GAP แบบกลุ่มนั้น กลุ่มต้องประกอบด้วยสมาชิกตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป แม้สมาชิกจะอยู่ในชุมชนเดียวกัน แต่การดำเนินชีวิตอาจแตกต่างกัน ดังนั้นการทำให้กลุ่มเข้มแข็ง และสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดใน มกษ. 4402-2553 กลุ่มต้องกำหนดกฎเกณฑ์และบทลงโทษให้ชัดเจน โดยอาจแบ่งกฎเกณฑ์เป็น 2 ส่วน คือ

- กฎระเบียบของกลุ่มตั้งแต่วันที่ตัดสินใจร่วมกันจัดตั้งหรือรวมกลุ่ม สมาชิกทุกคนควรร่วมกันกำหนดกฎระเบียบเพื่อใช้ในการพิจารณาการรับสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่ม และต้องกำหนดบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน เช่น หากสมาชิกท่านใดไม่ให้ความร่วมมือ หรือไม่เข้าร่วมประชุมตามนัดหมายโดยไม่มีเหตุจำเป็นเกิน 3 ครั้ง ให้ถือว่าสละสิทธิ์จากการเป็นสมาชิก โดยกลุ่มต้องแจ้งให้ทราบ

- การปฏิบัติตามเอกสารข้อกำหนดของกลุ่ม หรือคู่มือการจัดการระบบควบคุมภายในของกลุ่ม คู่มือการจัดการระบบควบคุมภายใน คือ เอกสารที่กลุ่มใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและควบคุมการดำเนินการผลิตข้าวโพดเมล็ดแห้ง โดยสอดคล้องกับมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวโพดเมล็ดแห้ง (มกษ.4402-2553) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสมาชิกต้องนำข้อกำหนดใน มกษ. 4402-2553 มาปรับใช้ในการผลิตข้าวโพดเมล็ดแห้งอย่างเคร่งครัด

คู่มือ

คู่มือการจัดการ ระบบควบคุม ภายใน ประกอบด้วย

1)

บทนำ

เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาและแนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม

2)

ขอบข่าย นโยบาย
และวัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบเป้าหมายของการรวมกลุ่ม

3)

โครงสร้างการจัดองค์กร
และการบริหารงาน

เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่
และความรับผิดชอบต่อกลุ่ม

4)

การบริหารและการจัดการกลุ่ม

เพื่อให้ทราบว่าขั้นตอนการดำเนินงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของกลุ่ม เช่นแบบฟอร์มการรับสมัครสมาชิก แบบฟอร์มการตรวจประเมินแปลง ทั้งนี้รูปแบบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกลุ่ม ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางของหน่วยงานที่กลุ่มจะขอการรับรอง รวมถึงเป็นไปตามข้อกำหนดใน มกษ.4402-2553

5) ความสามารถและการฝึกอบรม

เป็นข้อกำหนดความรู้เบื้องต้นที่สมาชิกต้องได้รับ เช่น การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวโพดเมล็ดแห้ง (มกษ.4402-2553),ระบบการควบคุมคุณภาพภายใน, การตรวจประเมินแปลง เนื่องจากเมื่อได้รับความรู้อย่างถูกต้องแล้วย่อมนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องด้วยเช่นกัน

6) การจัดการขอร้องเรียน

เมื่อมีการจัดการที่ดีและผลผลิตออกสู่ตลาดหรือผู้บริโภคแล้ว หากมีการร้องเรียนเกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิต ต้องจัดการหรือแก้ไขข้อร้องเรียนที่ได้รับ เพื่อให้ผู้รับซื้อผลผลิตหรือตลาดเชื่อมั่นในกลุ่ม

7) การจัดทำเอกสาร และระบบ

ควบคุมเอกสาร ระบบเอกสาร/แบบฟอร์มที่ใช้ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บ แจกจ่าย การนำเอกสารไปใช้ การทำลายเอกสาร การกำหนดรหัสเอกสาร การระบุผู้ทำหน้าที่เก็บรักษาเอกสารและบันทึกต่างๆ

ผู้ที่ใช้เอกสาร นอกจากนี้เอกสารทั้งหมดต้องประกาศใช้และอนุมัติการใช้จากผู้ที่มีอำนาจลงนามก่อนเท่านั้นจึงนำไปใช้ภายในกลุ่มได้ รวมถึงต้องประกาศให้สมาชิกทุกคนได้รับทราบถึงรูปแบบเอกสารและวิธีการนำไปใช้

8) การตรวจสอบแปลง และกระบวนการรับรอง

โดยคณะกรรมการรับรอง แสดงขั้นตอนและกระบวนการตรวจประเมิน ระยะเวลาในการดำเนินการ ขั้นตอนในกระบวนการรับรอง โดยคณะกรรมการรับรอง โดยพิจารณาผลการตรวจประเมินและตัดสินใจรับรอง

9) การตรวจระบบควบคุมภายใน

แสดงถึงตรวจสอบกระบวนการจัดการเอกสารทั้งหมดของกลุ่ม การตรวจสอบความเป็นปัจจุบัน และการนำเอกสารไปใช้ของเอกสาร

10) กระบวนการผลิต

แสดงขั้นตอนและกระบวนการผลิตเบื้องต้นของกลุ่ม เช่น ระยะเวลาปลูก การดูแลผลผลิต กระบวนการจัดการภายในแปลงของเกษตรกร รวมถึงวิธีการเก็บเกี่ยวและการจัดการ

หลังการเก็บเกี่ยว

4.

การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และการจัดการเอกสาร

สมาชิกต้องประสานงานกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เกษตรกร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม กรมวิชาการเกษตร เพื่อช่วยสนับสนุนกลุ่มโดยการอบรม ให้ความรู้ เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบ และจัดทำเอกสาร การดำเนินงานของกลุ่ม ในระยะเริ่มแรกจนกระทั่งกลุ่มเข้มแข็ง และสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง

สมาชิกต้องจัดทำข้อมูล เช่น ทะเบียนประวัติ ขนาดพื้นที่ของแปลง การตรวจประเมินสมาชิกตามข้อกำหนด ของ มกษ. 4402-2553 การจดบันทึกการ ปฏิบัติในการผลิตข้าวโพดเมล็ดแห้ง การจัดทำรายงานการประชุม และเอกสาร ที่ต้องใช้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของ การขอรับรองตามข้อกำหนดของหน่วย ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานนั้นๆ เช่น กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อกลุ่มแต่งตั้งหรือ มอบหมายบทบาทหน้าที่ให้แก่ทั้งประธาน เลขานุการ และ ประชาสัมพันธ์ ซึ่งทั้ง 3 ตำแหน่งนี้มีความสำคัญอย่างสูงต่อการ ดำเนินงานและผลักดันกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ในการติดต่อ ประสานงาน การตัดสินใจ และการดำเนินการต่างๆ สมาชิกที่ดำรง ตำแหน่งทั้งสาม จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จและทันต่อระยะเวลา ที่กำหนด

ขั้นตอนการดำเนินงานของกลุ่ม

1. ทำความเข้าใจและประเมินความพร้อมเพื่อจัดตั้งกลุ่ม
2. การจัดทำเอกสารเพื่อรองรับระบบควบคุมภายในของกลุ่ม
3. การใช้เอกสารคู่มือระบบควบคุมภายในและแบบฟอร์มของกลุ่ม
4. การตรวจประเมินแปลง
5. การตรวจระบบควบคุมภายใน
6. การยื่นขอรับการตรวจประเมิน

1. ทำความเข้าใจและประเมินความพร้อมเพื่อจัดตั้งกลุ่ม

การรวบรวมสมาชิกที่สมัครใจขอรับการรับรอง GAP แบบกลุ่ม อาจทำได้โดยขอให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ บริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้อง หรือที่ปรึกษาของกลุ่ม ช่วยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม การขอการรับรองแบบกลุ่ม และการจัดทำระบบควบคุมภายใน เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจ พร้อมทั้งประเมินความพร้อมของกลุ่ม

นอกจากนี้กลุ่มต้องทราบว่า จะยื่นขอรับการรับรองจากหน่วยตรวจสอบรับรองใด เช่น กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือหน่วยตรวจสอบรับรองเอกชน เพื่อปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการตรวจประเมินของหน่วยตรวจรับรองนั้นๆ

2. การจัดทำเอกสารเพื่อรองรับระบบควบคุมภายในของกลุ่ม

หลังจากที่ได้ข้อมูลจำนวนสมาชิกที่พร้อมและสมัครใจขอรับการรับรอง GAP แบบกลุ่มแล้ว สมาชิกกลุ่มร่วมกันรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เช่น ที่ตั้งกลุ่ม วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้างกลุ่ม ข้อมูลพื้นที่ของสมาชิก กระบวนการผลิต กระบวนการดำเนินงาน และการจัดการกลุ่ม ข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวจะถูกนำมาจัดทำเป็นเอกสารเพื่อรองรับระบบควบคุมภายในของกลุ่ม หรือ “คู่มือการจัดการระบบควบคุมภายใน (คม.)”

นอกจากนี้ยังต้องจัดทำเอกสารต่างๆ ที่ใช้ภายในกลุ่ม เรียกว่า “แบบฟอร์ม (บฟ.)” แบบฟอร์มต่างๆ ต้องมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับ มกษ. 4402-2553 ข้อกำหนด หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองแบบกลุ่ม ของหน่วยรับรอง ทั้งนี้สมาชิกต้องได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้อง เข้าใจ และสามารถใช้งาน คม. และ บฟ. ที่เกี่ยวข้องได้ เช่น ใบสมัครสมาชิก (บฟ.2) แผนการผลิต (บฟ.3) และเอกสารที่ใช้ในการเข้าตรวจประเมิน แปลงสมาชิก (บฟ.5)

บฟ.2 ใบสมัครสมาชิก

คือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับสมัคร สมาชิกกลุ่ม ควรมีข้อมูลบ่งบอกถึงการเดินทางไปยังแปลง และรายละเอียด ภายในแปลง เช่น ทิศเหนือติดแหล่งน้ำ ภายในแปลงมีแหล่งน้ำ หรือเป็นพื้นที่ แปลงปลูกอย่างเดียว

บฟ.3 แผนการผลิต

คือ เอกสารที่ใช้เก็บข้อมูลสมาชิกว่าจะ ปลูกข้าวโพดเมื่อใด ใช้พันธุ์อะไรในการ ปลูก เก็บเกี่ยววันที่เท่าไร และ คาดการณ์ผลการผลิตที่จะได้รับ ทั้งนี้ กลุ่มอาจเพิ่มข้อมูลแผนผังภายในแปลง ด้วย เนื่องจากในแต่ละปีสมาชิกอาจแบ่ง การใช้ประโยชน์ในที่ดินแปลงที่ขอการ รับรองแตกต่างจากรายละเอียดที่เขียนใน ใบสมัครสมาชิก (บฟ.2) โดยไปปลูกพืช อื่นเพิ่มเติม ดังนั้นกลุ่มจะทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของสมาชิกจาก บฟ.3

บฟ.5 รายการตรวจสอบ

แปลง คือเอกสารที่ผู้ตรวจ ประเมินแปลงของกลุ่มใช้ในการเข้า ตรวจประเมินแปลงสมาชิกว่าได้ ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือไม่ ซึ่ง ข้อมูลที่จำเป็น ได้แก่ การลง ลายมือชื่อในข้อความยินยอมให้เข้า ตรวจประเมินแปลงของผู้บริหาร ตรวจ และกลุ่มผู้ตรวจประเมิน แปลง รวมถึงรายละเอียดการตรวจ ประเมิน

เอกสารแบบฟอร์ม (บฟ.) ต่างๆ เมื่อนำไปใช้แล้ว พบว่ายุ่งยาก หรือซับซ้อน กลุ่มสามารถปรับให้ เหมาะสมกับการนำไปใช้ของแต่ละ กลุ่มได้ตามความเหมาะสม แต่ต้อง อยู่ภายใต้ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการรับรองแบบกลุ่มของ หน่วยรับรอง

3. การใช้เอกสารคู่มือระบบควบคุมภายในและแบบฟอร์มของกลุ่ม

หลังจากที่ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายในของกลุ่ม เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ บริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้อง หรือที่ปรึกษาของกลุ่ม ได้สร้างความเข้าใจ ตอบข้อซักถาม ปรับเปลี่ยนเอกสารคู่มือระบบควบคุมภายใน และ แบบฟอร์มต่างๆ ให้เหมาะสมกับการใช้งานในพื้นที่จริงแล้ว สมาชิกต้องนำเอกสารไปใช้และจัดบันทึก โดยมีเงื่อนไขว่าทั้งคู่มือระบบควบคุมภายใน และ แบบฟอร์มต้องประกาศใช้และอนุมัติใช้พร้อมทั้งลงนามโดยประธานกลุ่มก่อนการนำไปใช้จริง เอกสารที่มีการปรับเปลี่ยนล้ำสมัย หรือยกเลิก ต้องนำออกจากพื้นที่ใช้งาน หรือต้องระบุไว้ที่เอกสารว่ายกเลิกแล้วจัดเก็บแยกไว้เพื่อตรวจสอบภายหลัง

4. การตรวจประเมินแปลง

เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ หรือ บริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้อง หรือ ที่ปรึกษาของกลุ่ม ต้องอบรมให้ความรู้เรื่องการตรวจประเมินแปลง (ข้อ 4) และการตรวจระบบควบคุมภายใน (ข้อ 5) ทั้งในส่วนของการจัดทำเอกสาร และ การปฏิบัติจริงให้กับเกษตรกร

การตรวจประเมินแปลง

มีข้อกำหนด คือ ผู้ตรวจประเมินแปลง ต้องไม่มีความสัมพันธ์
เกี่ยวเนื่องกับผู้รับการตรวจ เช่น ต้องไม่เป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง หรือ ลูก
หรือความสัมพันธ์อื่นที่อาจมีผลกระทบต่อการตรวจประเมินแปลง

เอกสารที่ใช้ในการตรวจประเมินแปลง

ได้แก่ บพ.5 รายการตรวจสอบแปลง โดยเกณฑ์กำหนด และวิธี
ตรวจประเมินที่ใช้ในการจัดทำเอกสารการตรวจประเมินแปลงต้องเป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ และ เงื่อนไขของหน่วยรับรอง ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับ
มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวโพด
เมล็ดแห้ง (มกษ.4402-2553) ด้วย คือ

การจัดการคุณภาพการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

การบันทึกข้อมูล

เนื่องจากข้าวโพดเมล็ดแห้งมีอายุการเก็บเกี่ยวค่อนข้างสั้นอย่างน้อยกลุ่มต้องวางแผนการตรวจประเมินแปลงให้ได้ 1-2 ครั้ง คือ 1) ช่วงการเตรียมดินและการดูแลรักษา 2) ช่วงก่อนการเก็บเกี่ยวผลผลิต เมื่อตรวจประเมินแปลงครบตามที่ได้สมาชิกกลุ่มได้วางแผนไว้แล้ว จึงนำผลการตรวจประเมินแปลงเข้าชี้แจงแก่คณะกรรมการรับรอง เพื่อทำการพิจารณาผลการประเมินของสมาชิกกลุ่มซึ่งผลการพิจารณาอาจจะทำการกำหนดไว้ 3 ประเภท คือ

1.

รับรองแบบไม่มีเงื่อนไข

คือ การปฏิบัติของสมาชิกสอดคล้องตามมาตรฐาน GAP และ/หรือ ระเบียบกลุ่ม

2.

ไม่รับรอง

การปฏิบัติของสมาชิกไม่สอดคล้องตามมาตรฐาน GAP และ/หรือระเบียบกลุ่ม เช่น ดำเนินการผลิตไม่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP และ/หรือ ระเบียบกลุ่ม มีการแนะนำตักเตือนก็ยังเพิกเฉย เมื่อมีการติดตามผล

3.

รับรองแบบมีเงื่อนไข

การปฏิบัติของสมาชิกไม่สอดคล้องตามมาตรฐาน GAP และ/หรือระเบียบกลุ่ม แต่เมื่อแนะนำและตักเตือนก็ปฏิบัติตามและแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

5.

การตรวจระบบควบคุมภายใน

การตรวจระบบควบคุมภายใน คือ การนำเอกสารทั้งหมดของกลุ่มมาตรวจสอบกันเองภายในกลุ่ม โดยเอกสารที่นำไปใช้จะต้องเป็นเอกสารฉบับปัจจุบันเท่านั้น และต้องอนุมัติการใช้ก่อนจึงจะสามารถนำไปใช้ได้ รวมถึงตรวจประเมินการดำเนินงานของคณะกรรมการตามบทบาทและหน้าที่ ตามโครงสร้างการบริหารงานของกลุ่ม โดยต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินของหน่วยรับรองด้วย ทั้งนี้อาจขอให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ หรือ บริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้อง หรือ ที่ปรึกษาของกลุ่ม เข้าช่วยในการตรวจสอบ พร้อมทั้งประเมินความพร้อมในภาพรวมของกลุ่มไปด้วย

6.

การยื่นขอรับการตรวจประเมิน

จากการ ตรวจระบบควบคุมภายใน และการประเมินความพร้อมเบื้องต้นของกลุ่ม โดย คณะกรรมการของกลุ่มร่วมกัน ดำเนินการตรวจสอบในส่วนของเอกสารทั้งหมดของกลุ่ม ทั้งในส่วนของวันที่ประกาศใช้ การนำเอกสารไปใช้อย่างถูกต้อง ซึ่งกลุ่มสามารถขอให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ หรือ บริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้อง หรือ ที่ปรึกษาของกลุ่ม ช่วยในการประเมินความพร้อมของกลุ่มเบื้องต้นด้วยก็ได้

ภายหลังการประเมินความพร้อมเบื้องต้นของกลุ่ม หากกลุ่มมีความพร้อมในการยื่นขอรับการตรวจประเมินแล้ว กลุ่มสามารถยื่นเอกสารขอรับการรับรองจากหน่วยตรวจรับรอง ที่ต้องการจะยื่นขอรับการรับรองแบบกลุ่ม เช่น จากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร โดยศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ศรม.) โดย สามารถดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่ <https://www.alro.go.th>

ตัวอย่าง

เลขที่คำขอ :

แบบคำขอรับการรับรองแบบกลุ่ม

ขอรับรองครั้งแรก

ต่ออายุการรับรอง

เพิ่มขอบข่าย/เปลี่ยนแปลง

๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มที่ขอรับการรับรอง

ชื่อกลุ่มเกษตรกร/องค์กรที่ยื่นคำขอ.....
สำนักงานใหญ่/สำนักงาน (ถ้ามี) ตั้งอยู่บ้านเลขที่..... ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่.....
ถนน..... ตรอก/ซอย..... แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร.....
อีเมลล์.....

ชื่อ-นามสกุลประธานกลุ่มหรือผู้มีอำนาจลงนามของกลุ่ม.....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจลงนามของกลุ่ม ---
ที่อยู่ของประธานกลุ่มหรือผู้มีอำนาจลงนามของกลุ่ม บ้านเลขที่..... ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่.....
ถนน..... ตรอก/ซอย..... แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร.....
อีเมลล์.....

๒. รายละเอียดของกลุ่ม

ชนิดพืชที่ขอการรับรอง	มาตรฐานที่ขอการรับรอง	จำนวนสมาชิกที่ขอการรับรอง ในแต่ละชนิดพืช

ขั้นตอนการขอการรับรอง

1.

การเตรียมเอกสารต่างๆ

2.

การยื่นขอรับรอง

3.

การตรวจประเมิน

4.

การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

1.

การเตรียมเอกสารต่างๆ

1.1

เอกสารที่มีการประกาศใช้

ประกอบด้วยคู่มือ แบบฟอร์ม ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งรวมแบบฟอร์มเปล่าและแบบฟอร์มที่มีการนำไปใช้ รวมถึงวาระการประชุมและรายงานการประชุม

1.2

เอกสารของสมาชิกทั้งหมด

ประกอบด้วยสำเนาบัตรประชาชน

สำเนาเอกสารสิทธิ์

2.

การยื่นขอรับรอง

2.1

กรอกใบสมัครการรับรองแบบกลุ่ม ที่ได้จากหน่วยงานที่ต้องการขอการรับรอง จากนั้นยื่นใบสมัครพร้อมเอกสารของสมาชิกและเอกสารของกลุ่มที่มีการประกาศใช้ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปฏิรูปที่ดินจังหวัด หรือยื่นต่อหน่วยรับรอง เช่น ศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินโดยตรง

2.2

รอการแจ้งกำหนดการจากหน่วยรับรอง เพื่อเข้าตรวจประเมิน

3.

การตรวจประเมิน

ในการตรวจประเมินเพื่อขอรับการรับรองแบบกลุ่มมีการตรวจประเมิน 3 รูปแบบ คือ

3.1

การตรวจประเมินเพื่อขอรับการรับรอง

ในการตรวจประเมิน เพื่อขอรับการรับรอง มีการตรวจประเมินอย่างน้อย 2 ครั้งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของหน่วยงานที่ตรวจสอบรับรอง ได้แก่

- การตรวจประเมินเพื่อขอรับการรับรอง
- การตรวจประเมินเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

รายละเอียดและประเด็นในการตรวจประเมินขึ้นอยู่กับหน่วยรับรองที่กลุ่มสมัครขอรับการรับรอง เช่น หน่วยงานรับรองจากศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินจะทำการตรวจประเมินทั้งหมด 3 ครั้ง ได้แก่

- การตรวจเยี่ยม ซึ่งหมายถึง การตรวจดูระบบเอกสารเบื้องต้นเพื่อประเมินความพร้อมหลังจากการสมัครยื่นขอรับการรับรอง
- การตรวจประเมินเพื่อขอการรับรอง คือ การตรวจประเมินตามกระบวนการอย่างจริงจัง พร้อมทั้งการพิจารณาผลและหากมีข้อบกพร่อง ที่ต้องแก้ไขผู้ตรวจประเมินจะจัดทำเป็นรายงานให้กลุ่มรับทราบ และดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องพร้อมทั้งส่งหลักฐานการแก้ไขกลับไปยังหน่วยงานตรวจสอบรับรองมาตรฐานตามระยะเวลาที่กำหนด
- การตรวจติดตามแก้ไขข้อบกพร่อง กรณีที่หน่วยตรวจสอบรับรองเห็นว่าจำเป็นต้องลงพื้นที่เพื่อติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องของกลุ่มเกษตรกร

3.

การตรวจประเมิน

3.2

การตรวจติดตามประจำปี

การตรวจติดตามประจำปี ใช้สำหรับติดตามความต่อเนื่องของการจัดการระบบควบคุมภายในและระบบการผลิตตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวโพดเมล็ดแห้ง โดยจะทำการตรวจอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือมากกว่า ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของหน่วยตรวจสอบรับรอง เช่น ตรวจทุก 6 เดือน 1 ปี 2 ปี หรือ 3 ปี ซึ่งรายละเอียดและกระบวนการในการตรวจขึ้นอยู่กับหน่วยรับรองว่าจะทำการตรวจทุกขั้นตอนเช่นเดียวกับการตรวจประเมินเพื่อขอการรับรอง หรือ จะสุ่มตรวจเพียงบางหัวข้อที่มีข้อสงสัย ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินของหน่วยตรวจสอบรับรอง นั้นๆ

3.3

การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรอง

อายุใบรับรองจะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของหน่วยตรวจสอบรับรอง เช่น 1 ปี 2 ปี หรือ 3 ปี โดยเมื่อใกล้ถึงระยะเวลาสิ้นสุดของใบรับรอง หน่วยตรวจสอบรับรองจะแจ้งกำหนดการการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุมายังกลุ่ม หรือ หากไม่ได้รับการติดต่อจากหน่วยตรวจสอบรับรองกลุ่ม อาจเป็นผู้ติดตามการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุดังกล่าวเพื่อไม่ให้ใบรับรองหมดอายุในช่วงที่ขายผลผลิต โดยกลุ่มจะต้องยื่นเอกสารคำขอต่ออายุการรับรอง ต่อหน่วยรับรองที่เคยขอการรับรองไว้

ในการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ ทางหน่วยตรวจสอบรับรอง
ตรวจการดำเนินงานของกลุ่มอย่างละเอียด ซึ่งหมายรวมถึงระบบ
ควบคุมภายในและระบบการผลิตตามมาตรฐานการปฏิบัติทาง
การเกษตรที่ดี โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจ
ประเมินของหน่วยรับรอง

สำหรับศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ศรม.) ใบรับรองจะมีอายุ 3 ปี เมื่อครบ 3 ปี
ศรม. จะตรวจประเมินระบบทั้งหมด เพื่อออกใบรับรองฉบับใหม่
และจะแจ้งให้กลุ่มทราบล่วงหน้าก่อนใบรับรองหมดอายุ และกลุ่ม
จะต้องยื่นคำร้องขอต่ออายุ ก่อนใบรับรองหมดอายุอย่างน้อย 3 เดือน
ทั้งนี้เพื่อไม่ให้กระบวนการ หรือ ระบบการจัดการคุณภาพภายใน
บกพร่อง หรือไม่เป็นไปตามกระบวนการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ในการตรวจประเมินของหน่วยรับรอง ทั้งนี้กลุ่มต้องปฏิบัติตาม
กระบวนการอย่างเคร่งครัดในทุกๆ รอบการผลิต เพื่อให้เป็น
บรรทัดฐานในการดำเนินงานและการจัดการของกลุ่ม

4. การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

ภายหลังจากการตรวจประเมิน หน่วยตรวจสอบรับรองจะนำ
ผลการประเมินเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการทบทวน
เพื่อตัดสินผลการประเมินและให้การรับรองพร้อมทั้งแจ้งผลการ
รับรองกลับมายังกลุ่ม

ข้อดีและข้อเสียในการขอรับรอง แบบกลุ่มและแบบเดี่ยว

ในการขอรับการรับรองแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว เกษตรกรหรือสมาชิกกลุ่มต้องได้รับการอบรม และปฏิบัติเหมือนกัน คือ

1. ได้รับการอบรมมาตรฐาน GAP เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับข้าวโพดเมล็ดแห้ง (มกษ.4402-2553)

2. จัดบันทึกกระบวนการการผลิต ข้าวโพดเมล็ดแห้ง ตั้งแต่ขั้นตอน การเตรียมดินจนถึงการจัดการ หลังการเก็บเกี่ยว

3. ต้องนำระบบ GAP ไปปฏิบัติ ก่อนการตรวจประเมินเพื่อขอการ รับรอง

ข้อดีและของการขอรับ การรับรองแบบเดี่ยว

ข้อดี

1. สามารถขอรับการรับรองได้ด้วยตนเอง โดยยื่นเรื่องไปยังหน่วยตรวจสอบรับรอง แล้วรอการนัดหมายเพื่อตรวจประเมินแปลง
2. เมื่อครบอายุใบรับรอง เกษตรกรสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองว่าจะขอรับการรับรองต่อหรือไม่ รวมทั้งการยื่นขอเพิ่มหรือลดจำนวนแปลง

ข้อเสีย

1. ผลผลิตต่อคนมีจำนวนน้อย เนื่องจากเกษตรกรบางรายมีพื้นที่เพาะปลูกน้อย เมื่อนำผลผลิตไปขายทำให้ผลผลิตที่มีคุณภาพจากเกษตรกรที่ได้รับการรับรองแบบรายเดี่ยว ไม่ได้รับความสนใจจาก พ่อค้า/ลานรับซื้อเท่าที่ควร รวมถึงราคาที่ยาได้ก็ไม่แตกต่างจากเกษตรกรรายอื่นที่ไม่ได้รับการรับรอง
2. โอกาสในการปฏิสัมพันธ์กับเกษตรกรรายอื่นในชุมชนค่อนข้างน้อย ขาดการพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น หากเกิดโรคหรือแมลงภายในแปลง อาจทำให้ไม่มีการป้องกัน แก้ไข หรือจัดการกับปัญหาอย่างทันที่

ข้อดีและของการขอรับ การรับรองแบบกลุ่ม

ข้อดี

1. ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่ทำกิจกรรมแบบเดียวกัน เพื่อผลิตสินค้าเกษตรในรูปแบบเดียวกัน
2. เกิดการบริหารจัดการกลุ่มโดยการช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิก เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกลุ่ม
3. มีผลผลิตจำนวนมากที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย รวมถึง ตลาด/พ่อค้า/ลานรับซื้อ สามารถรับซื้อผลผลิตได้ ณ จุดเดียว จากการวางแผนการผลิตและเก็บเกี่ยว ที่ทำให้สามารถรวมผลผลิตเพื่อขายในคราวเดียวได้
4. ตลาด/พ่อค้า/ลานรับซื้อ สามารถทราบจำนวนเบื้องต้นของผลผลิตที่จะได้รับจากกลุ่มว่ามีปริมาณเท่าใด โดยดูได้จากข้อมูลแผนการผลิตของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยกลุ่มเป็นผู้รวบรวมข้อมูลไว้
5. กลุ่มสามารถประมาณการกำลังการผลิตของตนเองได้ ทำให้เมื่อมีการนำผลผลิตไปขาย ตลาด/พ่อค้า/ลานรับซื้อ กลุ่มสามารถต่อรองราคาขายผลผลิตกับ ตลาด/พ่อค้า/ลานรับซื้อ ได้ เนื่องจากกลุ่มมีใบรับรองยืนยันคุณภาพผลผลิตจากหน่วยตรวจสอบรับรองที่เชื่อถือได้ และมีผลผลิตปริมาณมาก ทำให้ราคาขายที่ได้รับอาจมากกว่าราคาขายของเกษตรกรที่ไม่มีใบรับรอง

ข้อเสีย

1. ในการขอรับการรับรองแบบกลุ่ม มีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติตั้งแต่การจัดตั้งกลุ่ม การนัดหมายการประชุม การตรวจประเมินแปลงภายในกลุ่ม การตรวจระบบเอกสารควบคุมภายใน ทั้งนี้สมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจประเมินแปลงต้องได้รับการอบรมเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2. การจัดทำเอกสารของกลุ่ม เช่น การรวบรวมจำนวนข้อมูลของสมาชิก รวบรวมข้อมูลการผลิต การคาดการณ์ผลผลิตที่กลุ่มจะได้รับ การรับรองแปลงสมาชิก ใช้ทักษะในการปฏิบัติมากกว่าการจับทำบันทึกเพื่อขอการรับรองแบบเดี่ยว

3. การจัดการระบบควบคุมภายใน ต้องมีผู้รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลและเอกสาร รวมถึงการจัดประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ชี้แจงข้อตกลงของกลุ่ม นอกจากนี้ระบบยังระบุให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อหาข้อสรุป ซึ่งการตัดสินใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดต้องดำเนินการโดยสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่ม ไม่เพียงแต่สมาชิกคนใดคนหนึ่ง ผู้แทนสมาชิก หรือประธานเท่านั้น ทั้งนี้สมาชิกกลุ่มที่ได้รับมอบหมายต้องจดบันทึก เช่น วาระการประชุม มติที่ประชุม พร้อมทั้งจัดเก็บเอกสารต่างๆ เพื่อการทวนสอบอย่างเป็นระบบ

ปัญหาและอุปสรรค

ในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. เกษตรกร

1.1 ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบการรับรองแบบกลุ่ม เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนไม่ได้เข้าร่วมประชุมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจเอกสาร เช่น ในการรับสมัครสมาชิก สมาชิกและผู้สมัครต้องทราบถึงการใช้แบบประเมินความเสี่ยงและใบสมัคร, เมื่อแก้ไขเอกสาร ต้องใช้ใบคำขอจัดทำ/แก้ไข/ยกเลิกเอกสาร, เมื่อรับรองสถานะสมาชิก ต้องใช้ผลการตัดสินใจให้การรับรอง/บันทึกสถานการณ์รับรอง, หรือใช้ทะเบียนเกษตรกรสำหรับข้อมูลสมาชิก

1.2 เกษตรกรบางรายเห็นว่าการจดบันทึกยาก เนื่องจากต้องจดบันทึกข้อมูลในแปลงเพาะปลูกอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเตรียมดินจนถึงการเก็บเกี่ยว เช่น การใช้สารเคมีภายในแปลง ต้องลงบันทึกข้อมูลทั้งปริมาณสารเคมีที่ใช้ วิธีการใช้ และปริมาณน้ำต่อปริมาณสารเคมี รวมทั้งในปริมาณการใช้ต่อพื้นที่ปลูก ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากใช้สารเคมีตามความเคยชินและใช้ตามคำบอกของผู้จำหน่าย

1.3 ขาดเกษตรกรรุ่นใหม่ที่สามารถใช้เทคโนโลยีจำเป็น เช่น คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ที่จะอาสาเข้ามาช่วยดำเนินการด้านต่างๆ เช่น การจัดทำเอกสาร นัดหมายการประชุม เนื่องจากเกษตรกรรุ่นใหม่ที่อยู่ในพื้นที่มีน้อย มองไม่เห็นถึงประโยชน์หรือผลตอบแทนที่จะได้รับหากอาสาทำงานในส่วนนี้

1.4 ขาดความร่วมมืออย่างต่อเนื่องจากเกษตรกรบางราย เช่น การไม่เข้าร่วมการประชุมเพื่อทบทวนระบบควบคุมคุณภาพภายในของกลุ่มเมื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิต นอกจากนี้ยังไม่บันทึกข้อมูลในรูปแบบฟอร์มหรือสมุดบันทึกในช่วงการเพาะปลูกเนื่องจากไม่ใส่ใจทำให้ไม่รู้ว่าต้องทำอะไร และไม่สามารถสละเวลาให้กับผู้ประสานงานระบบควบคุมภายในหรือที่ปรึกษาเพื่อจะอธิบายหรือชี้แจงรายละเอียดในการบันทึกข้อมูลได้

1.5 เกษตรกรส่วนใหญ่ยังยึดติดกับผลประโยชน์ด้านการเงินส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ภาพรวมของกลุ่ม หากได้รับผลประโยชน์จึงจะปฏิบัติตาม

1.6 สมาชิกเห็นว่าการแนะนำของสมาชิกในกลุ่ม หรือ ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจแปลงเป็นการจับผิด เนื่องจากเกษตรกรบางรายเคยได้รับการตรวจประเมินและผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้ง แบบรายเดี่ยว ซึ่งผู้ตรวจประเมินอาจเป็นคนละกลุ่มซึ่งอาจมีดุลยพินิจแตกต่างกัน ทั้งนี้เมื่อสมาชิกอธิบายหรือชี้แจงให้ปฏิบัติ มักอ้างถึงการตรวจประเมินแบบรายเดี่ยวที่เห็นว่าไม่เข้มงวดเท่ากับการดำเนินงานตรวจประเมินแปลงภายในโดยสมาชิกกลุ่ม

1.7 การนัดหมายการประชุมทำได้ยาก หากไม่มีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานเข้าร่วมประชุม เนื่องจากไม่ให้ความเคารพและเชื่อถือในบุคคลที่นัดประชุมนั้นๆ แม้จะเป็นผู้นำในชุมชนก็ตาม

1.8 ข้อบังคับและบทลงโทษของกลุ่ม เช่น คณะกรรมการดำเนินงานขาดประชุมได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ใน 1 ปี ไม่สามารถนำมาใช้ อย่างจริงจัง เนื่องจากหากนำมาใช้ จะไม่มีผู้อาสาทำหน้าที่ คณะกรรมการฯ

1.9 สมาชิกไม่กล้าแสดงความคิดเห็นขณะอยู่ในที่ประชุม เช่น ความไม่ต้องการประชุม ความไม่สะดวกหากต้องประชุมบ่อยครั้ง ความไม่เข้าใจในเนื้อหาการประชุม

2. ความต่อเนื่องในการสนับสนุนของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ได้เข้ามาสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกษตรกรเกิดความรู้สึกว่าทอดทิ้งเมื่อจบโครงการ

3. ตลาด และ แหล่งเงินทุน

3.1 ในบางพื้นที่ ตลาดหรือสถานที่รับซื้อที่ให้ราคาสูงอยู่ห่างไกลจากเขตพื้นที่ปลูก เกษตรกรจึงไม่สามารถนำสินค้าไปขายโดยตรงได้ จึงต้องขายผ่านพ่อค้าคนกลางในพื้นที่ ซึ่งเรียกว่า “เถ้าแก่”

3.2 เถ้าแก่บางรายไม่ให้ความสำคัญต่อการผลิตในรูปแบบของ GAP เกษตรกรไม่มีเงินทุนในการเพาะปลูก ทำให้ต้องไปกู้ยืมเงินหรือปัจจัยการผลิตจากเถ้าแก่ และต้องนำผลผลิตที่ได้ไปขายคืนให้กับเถ้าแก่หรือแหล่งเงินทุน ทั้งนี้เถ้าแก่บางรายไม่ให้ความสำคัญต่อการผลิตในรูปแบบของ GAP ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับราคาขายที่เพิ่มมากขึ้นแม้จะได้รับการรับรอง GAP แล้วก็ตาม

แนวทางการแก้ไข

1. เกษตรกร

1.1 เกษตรกรต้อง “เปิดใจ” ยอมรับในการจัดการของกลุ่มที่ดำเนินงานโดยสมาชิกภายในชุมชน ยอมรับการทำงาน และปฏิบัติตามแนวทางตามมาตรฐาน GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้ง

1.2 เกษตรกรต้องเข้าร่วมการประชุมอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย เข้าร่วมประชุมทบทวนระบบควบคุมคุณภาพภายใน เพื่อรับทราบถึงกระบวนการจัดทำเอกสาร และให้แจ้งสาเหตุ หากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้

1.3 เกษตรกรหรือตัวแทนกลุ่ม ที่มีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนต้องประสานงาน แจ้งกำหนดการแจ้งผลการดำเนินงานกลุ่ม เพื่อให้หน่วยงานฯ ทราบถึงการดำเนินการของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

2. การสนับสนุนของภาครัฐ

2.1 ให้นำหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่สนับสนุนชี้แจงหรือสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเกษตรกร อย่างน้อย 1 ครั้ง ในแต่ละฤดูกาลผลิต เพื่อยืนยันว่าการดำเนินงานของกลุ่มยังคงได้รับการสนับสนุนอยู่อย่างต่อเนื่อง

2.2 ช่วยผลักดันตลาด ทั้งพ่อค้าคนกลางและลานรับซื้อ เพื่อสนับสนุนราคารับซื้อข้าวโพดเมล็ดแห้งที่ดำเนินการตามกระบวนการของมาตรฐาน GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้ง

3. การสนับสนุนของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการที่จะสนับสนุนการซื้อผลผลิตของข้าวโพดเมล็ดแห้งที่ดำเนินการตามกระบวนการของมาตรฐาน GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้ง เข้ายืนยันหรือพบปะกับเกษตรกรอย่างน้อยก่อนช่วงฤดูเก็บเกี่ยว เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ และยืนยันว่าผลผลิตของเกษตรกรที่ดำเนินการตามกระบวนการของมาตรฐาน GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้ง และได้มาตรฐานตามหลักเกณฑ์การซื้อขายข้าวโพดเมล็ดแห้งจะได้รับการรับซื้อ และราคาจะสูงกว่าราคาของเกษตรกรรายอื่นๆ ที่ไม่ได้ดำเนินการตาม GAP ข้าวโพดเมล็ดแห้ง

ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่มีตลาดที่ให้ราคาสูง หากผลผลิตมีคุณภาพดี เนื่องจากเกษตรกรบางรายขายผลผลิตให้กับผู้ประกอบการเดิม เนื่องจากคิดว่าได้ราคาที่สูงที่สุดแล้ว และไม่รู้จักตลาดรับซื้อในวงกว้าง